

Lieta C-525/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 19. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Conseil d'État (Francija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 14. oktobris

Prasītāja:

Association France Nature Environnement

Atbildētāji:

Premier ministre

Ministre de la Transition écologique et solidaire

CONSEIL D'ÉTAT [Valsts Padome],

kas izskata strīdu

lietā

[..]

FRANCE NATURE ENVIRONNEMENT

[..]

Ņemot vērā šādu procesu:

Ar prasības pieteikumu un procesuālo rakstu, kas *secrétariat du contentieux du Conseil d'État* [Valsts padomes Strīdu izskatīšanas sekretariātā] reģistrēts 2019. gada 1. aprīlī un 2020. gada 22. septembrī, apvienība *France Nature Environnement* lūdz *Conseil d'État*:

1) pilnvaru pārsniegšanas dēļ atcelt 2018. gada 4. oktobra Dekrētu Nr. 2018-847, kura 7. pantā ir paredzēts, ka, “lai novērtētu L. 212-1. panta XI iedaļā minēto programmu un administratīvo lēmumu atbilstību šī paša panta IV iedaļas 4. punktā minētajam mērķim novērst ūdens kvalitātes pasliktināšanos, tiek ņemti vērā izvairīšanās un samazināšanas pasākumi, un netiek ņemta vērā īslaicīga ietekme īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā”, kā arī netiešo lēmumu, kas izriet no atteikuma izpildīt apvienības prasību atsaukt šīs tiesību normas;

2) vajadzības gadījumā vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai noteiktu, vai dalībvalsts izpilda Direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris) 4. panta 6. punktu, savā tiesiskajā regulējumā paredzot, ka, lai novērtētu ūdens resursu jomā pieņemto programmu un administratīvo lēmumu atbilstību šīs direktīvas 4. panta 1. punktā paredzētajam mērķim novērst ūdens kvalitātes pasliktināšanos, netiek ņemta vērā īslaicīga ietekme īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā;

[..][orig. 2. lpp.][..]

Tā apgalvo, ka ar apstrīdēto dekrētu, kura 7. pantā ir paredzēts, ka, novērtējot programmu un administratīvo lēmumu atbilstību mērķim novērst ūdens kvalitātes pasliktināšanos, netiek ņemta vērā īslaicīga ietekme īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā, tiek pārkāpta Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), it īpaši tās 4. panta 1. punkts, kurā ir aizliegta jebkāda ūdenstilpju stāvokļa pasliktināšanās – ne īslaicīga, ne ilgtermiņā.

2020. gada 11. jūnijā reģistrētajā iebildumu rakstā *ministre de la transition écologique et solidaire* [ekoloģiskās un solidarās pārejas ministre] lūdz prasības pieteikumu noraidīt. Viņa apgalvo, ka izvirzītais pamats nav pamatots.

[..]

Ņemot vērā:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris);
- *code de l’environnement* [Vides kodeksu],
- 2005. gada 16. maija Dekrētu Nr. 2005-475;
- Eiropas Savienības Tiesas 2015. gada 1. jūlija spriedumu lietā C-461/13;

[..]

Tā kā:

1. Savā prasības pieteikumā apvienība *France Nature Environnement (FNE)* prasa pilnvaru pārsniegšanas dēļ atcelt 2018. gada 4. oktobra dekrētu, kura 7. pantā ir

paredzēts Vides kodeksa R. 212-13. pantam pievienot šādi formulētu pēdējo daļu: “netiek ņemta vērā īslaicīga ietekme īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā”, kā arī netiešo lēmumu, kas izriet no *premier ministre* [premjerministra] atteikuma izpildīt tās prasību ziņot par šīm tiesību normām, apgalvojot, ka tie nav saderīgi ar mērķiem, kādi paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā, mērķi, it īpaši tās 4. pantā, ciktāl ar tiem tiek izslēgta no novērtējuma, ko veic administratīvā iestāde **[oriģ. 3. lpp.]** par programmu un administratīvo lēmumu atbilstību likumā paredzētajam mērķim novērst ūdens kvalitātes pasliktināšanos, šo programmu un administratīvo lēmumu īslaicīga ietekme īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā.

2. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris) 4. panta 1. punktu dalībvalstis, īstenojot upju baseinu apsaimniekošanas plānos noteiktās pasākumu programmas un piemērojot tās virszemes ūdeņiem, “i) [...] īsteno vajadzīgos pasākumus, lai novērstu visu virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, ievērojot 6. un 7. punktu un neierobežojot 8. punktu; ii) dalībvalstis aizsargā, stiprina un atjauno visus virszemes ūdens objektus, ievērojot iii) apakšpunktu attiecībā uz stipri pārveidotiem ūdens objektiem, nolūkā panākt labu virszemes ūdeņu stāvokli vēlākais 15 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, saskaņā ar V pielikumā paredzētajiem noteikumiem, ievērojot saskaņā ar 4. punktu noteiktos pagarinājumus un ievērojot 5., 6. un 7. punktu, neierobežojot 8. punktu; iii) dalībvalstis aizsargā, stiprina un atjauno visus mākslīgus un stipri pārveidotos ūdens objektus, nolūkā panākt labu ekoloģisko potenciālu un labus virszemes ūdeņu ķīmiskos rādītājus vēlākais 15 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, saskaņā ar V pielikumā paredzētajiem noteikumiem, ievērojot saskaņā ar 4. punktu noteiktos pagarinājumus un ievērojot 5., 6. un 7. punktu, neierobežojot 8. punktu; [...]” 2015. gada 1. jūlija spriedumā lietā *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e. V./Bundesrepublik Deutschland* (C-461/13) Eiropas Savienības Tiesa precizēja ūdens masas stāvokļa pasliktināšanās jēdzienu, atzīstot, ka 2000. gada 23. oktobra Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i)–iii) punkts “ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm – izņemot, ja ir noteikts izņēmums, – ir pienākums atteikties atļauju konkrētam projektam, ja tas var izraisīt virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai šādu ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu šajā direktīvā paredzētajā termiņā”.
3. Tomēr Direktīvas 4. panta 6. un 7. punktā ir paredzēti divi atbrīvojumi: 6. punktā ir precizēts, ka: “*Ūdenstilpju stāvokļa īslaicīga pasliktināšanās nav šīs direktīvas prasību pārkāpums, ja tās pamatā ir dabīgi cēloņi vai nepārvarama vara, kas ir ārkārtas gadījums vai ko nav varēts pienācīgi paredzēt, jo īpaši ārkārtēji plūdi un ilgstošs sausums, vai arī negadījumu izraisīti apstākļi, ko nav varēts pienācīgi paredzēt*”, un šim atbrīvojumam ir pievienoti pieci kumulatīvi nosacījumi. Savukārt 7. punktā tiek precizēts, ka dalībvalstis nepārkāpj šo direktīvu, ja “*labs gruntsūdeņu stāvoklis, labi ekoloģiskās kvalitātes rādītāji vai, vajadzības gadījumā, labs ekoloģiskais potenciāls nav sasniegts, vai virszemes ūdenstilpes*

vai gruntsūdens tilpes stāvokļa pasliktināšanās nav novērsta jaunu virszemes ūdenstilpes fizikālo īpašību pārveidojumu vai gruntsūdens tilpju līmeņa izmaiņu rezultātā”, vai ja “virszemes ūdenstilpes stāvokļa pasliktināšanās no izcila uz labu nav novērsta noturīgu, cilvēku veiktu darbību rezultātā”, un tiek izpildīti četri kumulatīvi nosacījumi.

4. Tātad no 2000. gada 23. oktobra direktīvas izriet, ka atbilstoši mērķim novērst virszemes ūdeņu kvalitātes pasliktināšanos dalībvalstīm ir jāatsaka atļauja konkrētam projektam, ja tas var izraisīt **[oriģ. 4. lpp.]** virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai šādu ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu šajā direktīvā paredzētajā termiņā, izņemot tās 4. panta 6. un 7. punktā paredzētos atbrīvojumus.
5. Saskaņā ar Vides kodeksa, kas tika pieņemts šīs direktīvas transponēšanai, L. 212-1. panta IV iedaļu ūdens kvalitātes pasliktināšanās novēršana ir viens no *ūdens kvalitātes un daudzuma mērķiem, kas noteikti ūdens attīrīšanas un apsaimniekošanas ģenerālpānos*, šī paša panta XI iedaļā paredzot, ka programmām un administratīvajiem lēmumiem ūdens nozarē ir jāatbilst vai arī tie ir jāpielāgo šo plānu noteikumiem.
6. Ekoloģiskās un solidarās pārejas ministre *Conseil d'Etat* iesniegtajā atbildes rakstā apgalvo, ka uz apstrīdētā dekrēta 7. panta noteikumiem, ko prasītāja apstrīd, neattiecas atkāpe par ar īslaicīgu ūdenstilpju stāvokļa pasliktināšanos, kas ir ietverta direktīvas 4. panta 6. punktā un kuras pamatā ir jābūt dabīgiem cēloņiem vai nepārvaramai varai; šī atkāpe tika transponēta ar *décret du 16 mai 2005 relatif aux schémas directeurs d'aménagement et de gestion des eaux* [2005. gada 16. maija dekrēts par ūdens attīrīšanas un apsaimniekošanas ģenerālpānos] 22. pantu un kodificēts Vides kodeksa R. 212-24. pantā, tā vietā ministre apgalvo, ka uz šiem apstrīdētā dekrēta noteikumiem attiecas atkāpe, kas paredzēta 4. panta 7. punktā, ar ko no direktīvas pārkāpumu jomas tiek izslēgta ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās jaunu, ilgspējīgu cilvēku darbību rezultātā, ja tiek izpildīti četri kumulatīvie nosacījumi. Šajā ziņā viņa iesniedz dokumentu, ko 2017. gada decembrī ir izstrādājušas iesaistītās Savienības dalībvalstu un Komisijas iestādes ar nosaukumu “*Common implementation strategy for the water framework directive and the floods directive and the floods*”, kurā ir norādīts, ka, ja šādām darbībām uz ūdens objekta stāvokli ir tikai īslaicīga ietekme īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā, attiecīgo darbību var atļaut, uz šo atļauju neattiecinot šīs direktīvas 4. panta 7. punktā paredzētos kumulatīvos nosacījumus.
7. Šādā situācijā atbilde uz prasītājas apvienības izvirzīto pamatu saistībā ar 2000. gada 23. oktobra direktīvas 4. panta pārkāpumu ir atkarīga no tā, vai, ņemot vērā mērķi novērst virszemes ūdeņu kvalitātes pasliktināšanos, kā dēļ dalībvalstīm ir jāatsaka atļauja konkrētam projektam, izņemot tad, ja uz šo projektu attiecas atkāpe, ja projekts var izraisīt virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai šādu ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu, administratīvā iestāde var

neņemt vērā programmu un projektu, kuriem ir vajadzīga tās atļauja, īslaicīgu ietekmi īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā, un apstiprinošas atbildes gadījumā – ar kādiem nosacījumiem un ierobežojumiem.

8. Tā kā šis jautājums rada nopietnas grūtības saistībā ar Eiropas Savienības tiesību interpretāciju, tas ir jānodod Eiropas Savienības Tiesai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, un līdz tās nolēmuma pieņemšanai ir jāaptur tiesvedība par prasības pieteikumu. **[oriģ. 5. lpp.]**

NOLĒMA:

[..] Apturēt tiesvedību lietā par apvienības *France Nature Environnement* celto prasību līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa pieņems nolēmumu par šādiem prejudiciālajiem jautājumiem:

- Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris) 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm ir atļauts, saskaņojot programmu vai projektu, neņemt vērā šīs programmas vai projekta īslaicīgu ietekmi uz virszemes ūdeņu stāvokli īsākā laika posmā bez sekām ilgtermiņā?
- Apstiprinošas atbildes gadījumā – kādi nosacījumi šīm programmām un projektiem būtu jāizpilda Direktīvas 4. panta un it īpaši tā 6. un 7. punkta izpratnē?

[..][oriģ. 6. lpp.][..]